

Биология

PISAга багытталган тест

7 – класс

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого туура жооп бергиле.</p> <p>1-суроо: Текстте көрсөтүлгөндөй балыктардын денесинин өлчөмү жана формасы мындай катаал шарттарда кандай роль ойнойт?</p> <p>Бир гана туура жоопту тандагыла:</p> <p>А) таштардын жана аскалардын арасындагы жаракаларга оңой кирүү</p> <p>Б) суу кирген маалда сүзүү жөндөмдүүлүгүн сактоого жардам берет</p> <p>В) азык жана кычкылтекке аз муктаж болот</p> <p>Г) нымдуулукту аз өлчөмдө буулантат</p>	<p>Балыктардын керемет дүйнөсү</p> <p style="text-align: center;"><i>Деңиз жээгиндеги (литоралдык) балыктар- экстремалдуу шарттардагы жашоо</i></p> <p>Литораль – суу тартылганда кургап калуучу деңиз түбүнүн жээк аймактары. Бул жердеги организмдер бир топ катаал шарттарда жашашат. Суу куйган маалда литораль -деңиздин бир бөлүгү. Ал эми суу тартылган маалда суу бир аз гана көлчүктөрдө, таштардын, аскалардын астында же грунт менен аралашып ылайды пайда кылып калат. Мындай литоралдарда жашаган балыктардын ушул жердеги жашоого мүмкүндүк берүүчү, бир топ жекече ыңгайланышуулары бар. Бардык литоралдык балыктар чоң эмес өлчөмдө болушат, алардын денесинин узундуктары 30 см ден ашпайт. Денесинин формасы жалпак же ичке жылан сымал болот.</p>						
<p>Тапшырманын мүнөздөмөсү</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мазмундук чөйрөсү: жандуу системалар • Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: табигый-илим изилдөө ыкмаларын колдонуу • Контекст: жергиликтүү • Тапшырманын татаалдык деңгээли: орто (продуктивдүү) • Жооптун форматы: бир туура жооптуу • Максималдуу упай: 1 • Текшерүү ыкмасы: программа аркылуу 	<p>Баалоо системасы</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 15%;">Упай</th> <th>Критерийлердин мазмуну</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1</td> <td>Туура жооп: 1 (А)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0</td> <td>Башка жооптор же жооп жок</td> </tr> </tbody> </table>	Упай	Критерийлердин мазмуну	1	Туура жооп: 1 (А)	0	Башка жооптор же жооп жок
Упай	Критерийлердин мазмуну						
1	Туура жооп: 1 (А)						
0	Башка жооптор же жооп жок						

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого туура жооп жазгыла.</p> <p>Тапшырма 4/2</p> <p>2-суроо: Балыктардын сүзгүч тарсылдагынын жок болушу литоралдарда суу кирген жана тартылган убактарда эмне роль ойнойт?</p> <p>Жоопторуңарды жазгыла:</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Балыктардын керемет дүйнөсү</p> <p>Литоралдык балыктардын ыңгайланышууларынын дагы бири бул сүзгүч тарсылдактарынын жоктугу же алардын өтө кичирейип кетиши. Ошондуктан балыктардын денеси суудан оор.</p>								
<p>Тапшырманын мүнөздөмөсү</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мазмундук чөйрөсү: жандуу системалар • Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: кубулуштарды илимий жактан түшүндүрүү • Контекст: жергиликтүү • Тапшырманын татаалдык деңгээли: орто (продуктивдүү) • Жооптун форматы: кенен (толук) жооптуу • Максималдуу упай: 1 • Текшерүү ыкмасы: программа аркылуу 	<p>Баалоо системасы</p> <table border="1" data-bbox="815 936 1453 1579"> <thead> <tr> <th data-bbox="815 936 949 1032">Упай</th> <th data-bbox="949 936 1453 1032">Критерийлердин мазмуну</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="815 1032 949 1377">2</td> <td data-bbox="949 1032 1453 1377">Туура жооп: 1. Аларга жашырынуучу жери көп, өтө начар агымдардын түбүндө жатууга мүмкүндүк берет. 2. Суу тартылган маалда агып кетүүгө көп деле күч кетирбейт.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="815 1377 949 1480">1</td> <td data-bbox="949 1377 1453 1480">Толук жооптун бири жазылса</td> </tr> <tr> <td data-bbox="815 1480 949 1579">0</td> <td data-bbox="949 1480 1453 1579">Башка жооптор же жооп жок</td> </tr> </tbody> </table>	Упай	Критерийлердин мазмуну	2	Туура жооп: 1. Аларга жашырынуучу жери көп, өтө начар агымдардын түбүндө жатууга мүмкүндүк берет. 2. Суу тартылган маалда агып кетүүгө көп деле күч кетирбейт.	1	Толук жооптун бири жазылса	0	Башка жооптор же жооп жок
Упай	Критерийлердин мазмуну								
2	Туура жооп: 1. Аларга жашырынуучу жери көп, өтө начар агымдардын түбүндө жатууга мүмкүндүк берет. 2. Суу тартылган маалда агып кетүүгө көп деле күч кетирбейт.								
1	Толук жооптун бири жазылса								
0	Башка жооптор же жооп жок								

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого туура жооп бергиле.</p> <p>3-суроо: Литоралдык балыктардын териси мындай катаал шарттарга карата кандай ыңгайланышкан?</p> <p>Бардык туура жоопторду тандагыла:</p> <p>А) ал калың жана бекем Б) өтө көп катмардагы былжыр менен капталган В) жука, бездери жок жана каралжын түстө Г) сууну көп бууландыруу үчүн былжырлары аз</p>	<p>Балыктардын керемет дүйнөсү</p> <p>Литоралдык балыктардын териси дагы мындай катаал шартка ыңгайланышкан.</p>	
<p>Тапшырманын мүнөздөмөсү</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мазмундук чөйрөсү: жандуу системалар • Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: табигый-илим изилдөө ыкмаларын колдонуу • Контекст: жергиликтүү • Тапшырманын татаалдык деңгээли: орто (продуктивдүү) • Жооптун форматы: бир нече туура жооптуу • Максималдуу упай: 2 • Текшерүү ыкмасы: программа аркылуу 	<p>Баалоо системасы</p>	
	<p>Упай</p>	<p>Критерийлердин мазмуну</p>
	<p>2</p>	<p>Туура жооп: 12 (АБ)</p>
	<p>1</p>	<p>Бир туура жооп тандалса</p>
<p>0</p>	<p>Башка жооптор же жооп жок же эки жооптун бири туура, экинчиси туура эмес болсо</p>	

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого туура жооп жазгыла.</p> <p>4-суроо: Балыктын терисинде кан тамырларынын жыш болушу-бул ыңгайланышуу балык үчүн кайсы көйгөйдү чечүүгө жардам берет? Өз жообуңарды жазгыла:</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Балыктардын керемет дүйнөсү Көптөгөн литоралдык балыктардын терисинде кан тамырлары жыш (көп санда) жайгашкан, кулкун жана оозунда ткань каптоосу болот. Ал эми кай бир түрлөрүндө атайын бакалоор үстүндөгү органдары-кулкун жагында өтө кабатталган көңдөй камералуу органдары менен айырмаланышат.</p>	
<p>Тапшырманын мүнөздөмөсү</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мазмундук чөйрөсү: жандуу системалар • Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: табигый-илим изилдөө ыкмаларын колдонуу • Контекст: жергиликтүү • Тапшырманын татаалдык деңгээли: орто (продуктивдүү) • Жооптун форматы: кенен (толук) жооптуу • Максималдуу упай: 2 <p>Текшерүү ыкмасы: эксперт аркылуу</p>	<p>Баалоо системасы</p>	
	<p>Упай</p>	<p>Критерийлердин мазмуну</p>
	<p>2</p>	<p>Туура жооп: кычкылтектин жетишсиздигин. Териси аркылуу абадагы кычкылтек менен дем ала алат.</p>
	<p>1</p>	<p>Жооптун бир гана бөлүгү түшүндүрмөсү жок берилсе</p>
<p>0</p>	<p>Башка жооптор же жооп жок</p>	

<p>Оң тараптагы текстти окуп чыгып, суроого туура жооп тандагыла.</p> <p>5-суроо: Литоралдык балыктардын бакалоорлору кандай түзүлүштө болот?</p> <p>Бир гана туура жоопту тандагыла:</p> <p>А) бакалоор желбирекчелери ичке жана узарган</p> <p>Б) бакалоор кыргактары капиллярлардын торчосу менен жабдылган</p> <p>В) бакалоор желбиректери калың жана кыскарган</p> <p>Г) бакалоор догосу кыска жана жоон</p>	<p>Балыктардын керемет дүйнөсү</p> <p>Бакалоорлор эреже боюнча абага чыкканда жабышып, шалдайып калат, анткени алар суу астында дем алууга ыңгайланышкан. Ал эми жээк балыктарынын бакалоорлорунун өзгөчө түзүлүшү аркылуу бул көйгөй чечилген.</p>	
<p>Тапшырманын мүнөздөмөсү</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мазмундук чөйрөсү: жандуу системалар • Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: кубулуштарды илимий жактан түшүндүрүү • Контекст: жергиликтүү • Тапшырманын татаалдык деңгээли: орто (продуктивдүү) • Жооптун форматы: бир туура жооптуу • Максималдуу упай: 1 <p>Текшерүү ыкмасы: программа аркылуу</p>	<p>Баалоо системасы</p>	
	<p>Упай</p>	<p>Критерийлердин мазмуну</p>
	<p>1</p>	<p>Туура жооп: 3 (В)</p>
<p>0</p>	<p>Башка жооптор же жооп жок</p>	